

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Nadejda Toma, Petru Moraru, Maria Ghervas, Iuliana Oprea,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Zadoinov Roman, în numele inculpaților Popa Igor, Malic Alexandru și avocatul Gașiței Violeta, în numele inculpatului Marcu Mihail, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2014, în cauza penală în privința lui

Popa Igor Nicolai, născut la 12 august 1986, originar și domiciliat mun. Chișinău, or. Vatra, str. M. Eminescu 25/1 ap. 3;

Malic Alexandru Gheorghe, născut la 24 iunie 1986, originar și domiciliat r-nul Strășeni, satul Micăuți;

Marcu Mihail Efim, născut la 07 septembrie 1988, originar și domiciliat r-nul Strășeni, satul Micăuți.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1) Prima instanță: 29.03.2012 - 11.10.2012
- 2) Instanța de apel: 16.11.2012 - 28.05.2013
Rejudecare: 28.01.2014 - 21.05.2014
- 3) Instanța de recurs:
24.09.2013 - 24.12.2013, dispusă rejudecarea;
28.07.2014 – 21.10.2014.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 11 octombrie 2012, Popa I.N. și Malic A.G. au fost achitați de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) și art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar Marcu M.E. a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, de către organul de urmărire penală Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E. sunt învinuiți de faptul că, activînd în calitate de

inspectori ai Secției poliție criminală a CPR Strășeni, cu gradul special de ofițeri de poliție, fiind persoane publice, care prin stipularea legii sunt chemați să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, Popa Igor și Malic Alexandru au săvârșit prin concurs real infracțiunile prevăzute de art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2), lit. c) Cod penal, iar Marcu Mihail infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal în următoarele circumstanțe.

În dimineața zilei de 06.01.2012, la domiciliul cet. Antoci Mihail Vasile, situat în s. Roșcani, r-nul Strășeni au venit Popa Igor și Malic Alexandru în vederea efectuării percheziției pentru descoperirea substanțelor narcotice. În urma efectuării percheziției substanțe narcotice nu au fost descoperite, însă au fost descoperite și ridicate 4 arme de foc și muniții, fiind întocmit procesul-verbal al percheziției de către ofițerul de urmărire penală al Departamentului de Urmărire Penală a MAI, Roșu Alexandru.

Astfel, Antoci Mihail a fost condus la sediul Departamentului de urmărire penală a MAI, situat pe str. Columna, mun. Chișinău, unde i-au fost stabilite datele de identitate, alte careva acțiuni de urmărire penală nefiind efectuate.

La 09.01.2012, Popa Igor prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Malic Alexandru, urmărind scopul dobândirii mijloacelor financiare ce nu li se cuvin, acționând contrar prevederilor art. 12 pct. 6) din Legea nr. 416 din 18.12.1990 „Cu privire la poliție”, potrivit cărora poliția este obligată să ia măsuri de investigare operativă și alte măsuri necesare, prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, pentru identificarea și punerea sub urmărire a persoanelor care le-au săvârșit, s-au deplasat la domiciliul lui Antoci Mihail, comunicându-i ultimului despre faptul, că sunt trimiși de către Roșu A. pentru a primi suma de 2000 euro, ceea ce reprezintă echivalentul la 29 937,40 lei.

În vederea realizării intențiilor infracționale, Popa Igor și Malic Alexandru prin înțelegere prealabilă și de comun acord i-au comunicat lui Antoci M., că 1000 euro sunt destinați lui Roșu A., iar 1000 euro pentru dînșii, sub pretextul de a nu întreprinde acțiuni ce țin de atribuțiile lor de serviciu și anume, de a nu-l trage la răspundere penală pe faptul deținerii ilegale a armelor de foc și de a nu-l reține pentru 72 ore. Deoarece Antoci M., nu dispunea de suma respectivă de bani, le-a solicitat timp pentru a aduna suma respectivă.

La 12.01.2012 Sîrbu Ion, deținând funcția de inspector superior al CPR Strășeni, fiind determinat de Popa I., de comun acord cu Malic A., l-a citat telefonic pe Antoci M., de la numărul de telefon nr. 079749109 pentru a se prezenta a doua zi la CPR Strășeni.

La 13.01.2012 Popa I., aflându-se împreună cu Marcu M. și Malic A., în biroul de serviciu cu nr. 11 al Secției poliție criminală a CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare, nr. 181, or. Strășeni, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicilor săi privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, fără consimțământul lui Antoci M., l-au supus

percheziției corporale prin dezbrăcarea victimei, însoțite de insulte în adresa acestuia, înjosindu-i demnitatea umană, pentru a se convinge că ultimul nu are asupra sa tehnică de înregistrare audio-video, violînd prin acest fel libertatea și siguranța persoanei, drept garantat de prevederile art. 25 a Constituției RM și art. 5 al Convenției, precum și aducînd grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Tot ei, Popa I., Marcu M. și Malic A., depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicelor săi privind săvîrșirea infracțiunii de corupere pasivă, în lipsa vreunui act procesual sau a unui temei legal, au sechestrat de la Antoci M. telefonul mobil de model „Nokia”, IMEI 356835/02/308767/8 înzestrat cu cartela operatorului SA „Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145” și în care era camuflată tehnica specială de înregistrare, violînd prin acest fel inviolabilitatea proprietății, drept garantat de prevederile art. 127 al Constituției RM și de primul protocol al Convenției europene din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și aducînd grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Astfel, de către organul de urmărire penală acțiunile lui Popa I. și Malic A. au fost încadrate în baza art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar acțiunile lui Marcu M. în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, care se caracterizează prin fapta persoanei publice, care pretinde bani ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini acțiuni contrar obligațiilor de serviciu, săvîrșită de două sau mai multe persoane și depășirea atribuțiilor de serviciu, săvîrșit de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice însoțite de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Rudei Lilian, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Popa I. și Malic A. să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani; în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 1 an. În baza art. 84 Cod penal, a le stabili pedeapsa definitivă 7 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Marcu M. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat ilegalitatea sentinței de achitare, deoarece instanța de fond a pus la baza sentinței declarațiile inculpaților, fiind apreciate drept veridice, care au avut un caracter de apărare și implicit de eschivare de la răspunderea penală, iar totalitatea de probe acumulate de organul de urmărire penală și administrate în instanța de judecată, care confirmă incontestabil vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunilor imputate, au fost apreciate critic, interpretate eronat, respinse sau, în general, au fost lăsate fără apreciere.

Totodată, menționează că, în cazul dat nu a fost încălcată competența materială, deoarece potrivit prevederilor art.28 alin.(1), 42 alin.(2), (3) Cod de procedură penală, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupție a avut deplină competență de a porni și exercita urmărirea penală sub conducerea Procuraturii Anticorupție în vederea investigării obiective, complete, sub toate aspectele a infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2013 a fost admis parțial apelul declarat de procuror, casată sentința în partea achitării pe art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Popa I., Malic A. și Marcu M. au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de amendă:

- lui Marcu M. în mărime de 200 unități convenționale fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții;
- lui Popa I. și Malic A. în mărime de 300 unități convenționale, fiecăruia cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere în organele MAI pe un termen de 1 an.

În rest sentința contestată a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E., activând în calitate de inspecți ai Secției poliție criminală a CPR Strășeni, gradul special de locotenent major de poliție, prin urmare fiind persoane publice, care prin stipularea legii sunt chemați să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (1) Cod penal în următoarele circumstanțe:

În dimineața zilei de 06.01.2012, la domiciliul cet. Antoci Mihail Vasile situat în s. Roșcana, r-nul Strășeni, au venit Popa I.N. împreună cu un grup de ofițeri ai SPC a CPR Strășeni, DGSO a MAI și DUP MAI din care și colaboratorul Secției poliție Criminală a CRP Strășeni, Malic A.G., în vederea efectuării percheziției pentru descoperirea substanțelor narcotice. În urma efectuării percheziției, substanțe narcotice nu au fost descoperite, însă au fost descoperite și ridicate 4 arme de foc și muniții, fiind întocmit procesul-verbal al percheziției de către ofițerul de urmărire penală al Departamentului de Urmărire Penală a MAI, Roșu Alexandru.

Astfel, Antoci M.V. a fost condus la sediul Departamentului de Urmărire Penală a MAI, situat pe str. Columna, mun. Chișinău, unde i-au fost stabilite datele de identitate, alte careva acțiuni de urmărire penală, nefiind efectuate.

Ulterior, la 12.01.2012 Sîrbu Ion, deținând funcția de inspector superior al CPR Strășeni, fiind determinat de Popa I.N. de comun acord cu Malic A.G., pe motiv că Antoci M.V. tot telefona și întreba de documentele sale, l-a citat telefonic pe Antoci M.V. de la numărul de telefon nr. 079749109 pentru a se prezenta a doua zi la CPR Strășeni.

La 13.01.2012 Popa I.N., aflându-se împreună cu Marcu M.E. și Malic A.G. în biroul de serviciu cu nr. 11 al Secției poliție criminală a CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare 181, or. Strășeni, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, fără consințământul lui Antoci M.V., bănuind că acesta are asupra sa mijloace tehnice de înregistrare, l-au supus percheziției corporale prin dezbrăcarea lui, însoțită de insulte în adresa acestuia, înjosindu-i demnitatea umană, pentru a se convinge că ultimul nu are asupra sa tehnică de înregistrare audio-video, apoi au sechestrat de la Antoci M.V., telefonul mobil de model „Nokia”, IMEI 356835/02/308767/8 înzestrat cu cartela operatorului SA „Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145” și în care era camuflată tehnica specială de înregistrare, violînd prin acest fel libertatea și siguranța persoanei, inviolabilitatea proprietății, drepturi garantate de prevederile art. 25 și, respectiv, 127 a Constituției RM și art. 5 și, respectiv, primul protocol al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și aducînd grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Aceste acțiuni ale inculpaților Popa I.N., Malic A.G. și Marcu M.E. au fost încadrate de către instanța de apel în dispoziția art. 328 alin. (1) Cod penal - *săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice*, deoarece toate probele apreciate în cumul confirmă complicitatea inculpaților la săvîrșirea acestei infracțiuni.

Instanța de apel a menționat că, inculpaților le-a fost incriminat calificativul „*însoțite de acțiuni ce înjosesc demnitatea părții vătămate*”, prevăzut la alin. (2) lit. c) al art. 328, însă prin Legea nr. 252 din 08.11.2012 au fost operate modificări în Codul penal și a fost exclus acest calificativ din dispoziția normei citate în legătură cu introducerea unei noi componente de infracțiune - art. 166/1 Cod penal. Dat fiind faptul că, sancțiunea pentru această infracțiune este mai aspră decît cea stabilită de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 325 Cod de procedură penală și principiului retroactivității legii penale, instanța de apel a constatat că, nu este în drept să aplice norma mai gravă pentru inculpați.

Referitor la învinuirea adusă inculpaților Popa I.N. și Malic A.G. în baza art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a conchis că, ultimii corect au fost achitați pe acest capăt de învinuire, deoarece probele prezentate instanței, inclusiv

și, conținutul convorbirilor interceptate și înregistrate, nu confirmă cu certitudine pretinderea, extorcarea de către Popa I.N. și Malic A.G. a sumei de 2000 euro, fapt invocat de către Antoci M.V. Inculpații știau, deja la data de 12.01.2012, despre faptul, că sînt provocați de către Antoci M.V. la corupere pasivă și că ultimul pregătește aceste acțiuni. Despre aceasta știau și alți colegi de lucru ai lor, Sârbu, inclusiv superiorul lor Constantin, iar pe 13.01.2012 a fost raportat despre aceasta conducerea comisariatului.

Instanța de apel, referindu-se la prevederile art. 125 și 130 Cod procedură penală a considerat că, este dovedit faptul că Antoci M.V. în convorbirile telefonice cu inculpații, cu Roșu A., fiind înzestrat cu tehnică specială de înscriere, provoca inculpații și pe Roșu A. la dare de mită, lucru evident din stenogramele acestor înregistrări.

Totodată, a reținut că, la data de 21.03.2012, Roșu A., fiind bănuit de comiterea infracțiunii pe art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost scos de sub urmărire penală pe motiv că acesta nu a recunoscut faptul estorcării de mită și nu au fost acumulate probe ce ar dovedi vinovăția lui, iar concluziile despre vinovăția persoanei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Instanța de apel a menționat că, învinuirea lui Popa I.N. și Malic A.G. în această parte se bazează pe aceleași probe ca și în privința lui Roșu A.: declarațiile părții vătămate Antoci M.V. și soției sale Rădvan Cristina, interceptările convorbirilor telefonice. Prin urmare, dacă acestea nu sunt suficiente în raport cu învinuirea lui Roșu A., atunci învinuirea și a celorlalți inculpați, în această parte, nu poate fi bazată pe aceleași probe.

Astfel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a adoptat o sentință de achitare în privința lui Popa I.N. și Malic A.G. pe art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Nu a fost reținută concluzia primei instanțe privind încălcarea de către organul de urmărire penală a competenței după materie și după subiect, urmărirea penală fiind pornită și efectuată de către un organ care nu dispunea de împuternicirile respective, deoarece potrivit art. 269 alin. (1) Cod de procedură penală, efectuarea urmăririi penale în privința infracțiunii prevăzute la art. 324 Cod penal, incontestabil, ține de competența organului de urmărire penală al CCCEC, care a pornit cauza penală în baza art.328 alin.(2) lit. c) Cod penal în cadrul efectuării urmăririi penale privind infracțiunea pe art. 324 alin.(2) lit. b) Cod penal. Instanța de apel a conchis că, în cauza dată a fost cauzat prejudiciu autorităților publice, ori în urma acțiunilor inculpaților în primul rînd a avut de suferit imaginea poliției.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a ținut seama de prevederile art.75 - 78 Cod penal, de infracțiunea săvîrșită de inculpați, care potrivit art.16 Cod penal se califică ca infracțiune mai puțin gravă, de circumstanțele atenuante și agravante prezente în cauză, de persoana acestora, care se caracterizează pozitiv, nu fac abuz de băuturi alcoolice, nu se află la evidență psihiatrică, nu au antecedente penale, considerînd posibil de a le aplica pedeapsa în limitele minime ale sancțiunii principale și celei complementare obligatorii.

Totodată, reieșind din rolul mai puțin activ al inculpatului Marcu M., instanța de apel a considerat posibil de a nu-i aplica pedeapsa complementară privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sâli Radu, și avocatul Zadoinov Roman, în numele inculpaților Popa Igor, Malic Alexandru și Marcu Mihail.

6.1. În motivarea recursului procurorul a invocat art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală – „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*”, motivînd că, totalitatea probelor acumulate de organul de urmărire penală și administrate în instanță dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților Popa I. și Malic A. în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar a lui Marcu M. în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar instanța de apel apreciind greșit probele administrate pe caz incorect a încadrat acțiunile acestora doar în baza art.328 alin. (1) Cod penal.

Faptul extorcării mijloacelor bănești ce nu i se cuvin în sumă de 2000 euro de la Antoci Mihail, de către persoana publică Roșu Alexandru nemijlocit și prin complicității săi, Malic Alexandru și Popa Igor, a fost resimțită de Antoci M. prin amenințările aduse de acești colaboratori prin reținere, începerea unei cauze penale pentru păstrarea ilegală a armelor de foc, care poate atrage condamnare la privațiune de libertate pe un termen îndelungat, vizitele neîntemeiate și inopinate la domiciliul lui Antoci M., sunetele de pe telefoane străine, lipsa asistenței unui apărător.

A menționat că, depășirea agravată a atribuțiilor de serviciu incriminată inculpaților se află în legătură directă cu comiterea actului de corupție, care se *probează indirect* de acțiunile acestora petrecute în incinta CPR Strășeni, percheziția ilegală a lui Antoci Mihail în vederea descoperirii tehnicii speciale de înregistrare, or, în accepțiunea observatorului obiectiv, persoana publică, care are un comportament legal, nu are temeiuri rezonabile de a-și suspecta interlocutorul că acesta interceptează și înregistrează convorbirile. Acest fapt se probează prin convorbirile interceptate, ce demonstrează direct ilegalitatea citării ilegale a lui Antoci Mihail la sediul CPR Strășeni, care nu a avut la bază examinarea vreunei cauze penale sau informații cu privire la infracțiuni, urmărind doar scopul pedepsirii ultimului pentru denunțul depus la CCCEC, deoarece din cadrul discuțiilor reiese că colaboratorii menționați cunoșteau despre denunț, indicînd direct la instituția în cauză. Limbajul licențios și anturajul de frustrare creat i-a învins rezistența psihică a lui Antoci Mihail și l-a determinat să se supună percheziției și cerințelor ilegale ale acestora.

A solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

6.2. Avocatul Zadoinov Roman, în numele inculpaților Popa Igor, Malic Alexandru și Marcu Mihail, în recursul său a indicat că, la examinarea cauzei penale în instanța de apel a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO, deoarece după casarea sentinței de achitare a fost emisă o hotărîre de condamnare fără a examina cumulul de probe în cazul dat, bazîndu-se pe probele administrate de prima instanță, unde inculpații au fost achitați. Consideră că, procuratura împreună cu partea vătămată au acționat în mod arbitrar, provocînd inculpații la acțiuni de care ulterior aceștea au fost învinuiți, cu scopul de a-l exonera pe partea vătămată Antoci M. de răspunderea penală pentru procurarea și păstrarea ilegală a armelor de foc și muniții.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor inculpaților privind provocarea și inadmisibilitatea probelor.

A solicitat casarea deciziei cu menținerea sentinței instanței de fond privind achitarea inculpaților, deoarece în acțiunile inculpaților nu sunt întrunite elementele infracțiunilor imputate.

7. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 decembrie 2013, recursurile ordinare declarate de către procuror și avocatul Zadoinov R. în numele inculpaților au fost admise, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet judecăt.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că aprecierea de către instanța de apel a probelor a fost înfăptuită superficial, fără ca aceasta să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității, precum și a veridicității fiecărei probe în parte.

În acest sens Colegiul a menționat că instanța de apel a redat detaliat în decizia adoptată conținutul declarațiilor inculpaților, părții vătămate, martorilor, precum și probele scrise, cercetate în cadrul ședințelor de judecată a instanței de fond și de apel, însă nu a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, nu a indicat pentru care motive s-au admis unele probe și s-au respins altele, nu a argumentat detaliat, cu trimitere la prevederile legale respective, de ce s-au respins probele ce au fost aduse în confirmarea învinuirii inculpaților.

Astfel, Colegiul a indicat că în decizia instanței de apel este argumentat *la general* că probele confirmă vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(1) Cod penal și nevinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art.324 alin.(2) lit. c) Cod penal, în așa mod că toate probele administrate nu au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale, premature și care au reiterat concluziile instanței de fond, fără a pătrunde în esența problemei de fapt și de drept, precum și fără a răspunde la toate motivele invocate de apelant.

Cu referire la încadrarea acțiunilor inculpaților în baza art.328 alin.(1) Cod penal, instanța de recurs a considerat prematură constatarea instanței de apel privind excluderea calificativului „*însoțite de acțiuni ce înjosesc demnitatea părții vătămate*”, prevăzut la alin.(2) lit. c) art.328 Cod penal, în legătură cu modificările operate în Codul penal prin Legea nr.252 din 08.11.2012 și introducerea unei noi componente de infracțiune – art.166/1 Cod penal.

Instanța de recurs a menționat că în cadrul procedurii de rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual –penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea o apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile practicii judiciare, de practica relevantă a CEDO, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs de asemenea a subliniat că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice și în decizia sa să dea răspuns la toate argumentele invocate atât în apel cât și în recursurile invocate.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2014 a fost admis apelul declarat de procuror, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Potrivit deciziei indicate inculpații Popa I. și Malic A. au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-le aplicată pentru această infracțiune fiecăruia o pedeapsă de 5 (cinci) ani închisoare cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale sau 20 000 lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pe un termen de 3 (trei) ani; au fost recunoscuți vinovați și de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-le aplicată pentru această infracțiune fiecăruia o pedeapsă de 3 (trei) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pe un termen de 1 (un) an. Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate le-a fost stabilită definitiv spre executare fiecăruia câte 6 (șase) ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale sau 20 000 lei cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pentru un termen de 4 (patru) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași decizie Marcu M. a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii în baza art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal 3, fiindu-i stabilită o pedeapsă de (trei) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitate în cadrul MAI pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, inculpații Popa Igor, Malic Alexandru, Marcu Mihail, activând în calitate de inspectori al Secției poliție criminală a CPR Strășeni cu gradul special de ofițer de poliție, prin urmare fiind persoane publice, care prin stipularea legii sînt chemați să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, au săvârșit prin concurs real Popa I. și Malic Al. infracțiunile prevăzute de art. art. 324 alin. (2) lit. b), 328 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar Marcu M. infracțiunea prevăzută de 328 alin. (2) lit. c) Cod penal în următoarele circumstanțe:

În dimineața zilei de 06.01.2012, la domiciliul lui Antoci Mihail Vasile situat în s. Roșcani, r-nul Strășeni, au venit Popa Igor împreună cu un grup de ofițeri ai SPC a CRP Strășeni, DGSO a MAI și DUP MAI din care și colaboratorul secției Poliție Criminală a CRP Strășeni, Malic Alexandru, în vederea efectuării percheziției pentru descoperirea substanțelor narcotice.

În urma efectuării percheziției, substanțe narcotice nu au fost descoperite, însă au fost descoperite și ridicate 4 arme de foc și muniții, fiind întocmit procesul-verbal al percheziției de către ofițerul de urmărire penală al Departamentului de Urmărire Penală a MAI, Alexandru Roșu.

Astfel, Antoci Mihail a fost condus la sediul Departamentului de Urmărire Penală a MAI, situat pe str. Columna, mun. Chișinău, unde i-au fost stabilite datele de identitate, alte careva acțiuni de urmărire penală nefiind efectuate.

La 09.01.2012, Popa Igor, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Malic Alexandru, urmărind dobândirea mijloacelor financiare ce nu li se cuvin, acționând contrar prevederilor art. 12 pct. 6) din Legea nr. 416 din 18.12.1990 „Cu privire la poliție” potrivit cărora poliția este obligată să ia măsuri de investigare operativă și alte măsuri necesare, prevăzute de legislație, pentru stabilirea, prevenirea, curmarea infracțiunilor, pentru identificarea și punerea sub urmărire a persoanelor care le-au săvârșit, s-au deplasat la domiciliul lui Antoci Mihail, comunicându-i ultimului despre faptul, că sunt trimiși de către Roșu Alexandru pentru a primi suma de 2000 euro, ceea ce reprezintă echivalentul la 29 937,40 lei (conform cursului oficial al BNM din 09.01.2012, 1 EUR-14,9687 lei).

În vederea realizării intențiilor infracționale, Popa Igor și Malic Alexandru, prin înțelegere prealabilă și de comun acord i-au comunicat lui Antoci Mihail, că 1000 euro sunt destinați lui Roșu Alexandru, iar 1000 euro pentru dâșii sub pretextul de a întreprinde acțiuni ce țin de atribuțiile lor de serviciu și anume, de a nu-l trage la răspundere penală pe faptul deținerii ilegale a armelor de foc și de a nu-l reține pentru un termen de 72 ore, iar întrucât Antoci Mihail nu dispunea de suma respectivă de bani, le-a solicitat timp pentru a aduna suma solicitată și a le o transmite.

La 12.01.2012 Sîrbu Ion, deținând funcția de inspector superior al CPR Strășeni, fiind determinat de Popa Igor de comun acord cu Malic Alexandra, l-a citat telefonic pe Antoci Mihail de la numărul de telefon nr. 079749109 pentru a se prezenta a doua zi la CPR Strășeni.

La 13.01.2012 Popa Igor, aflându-se împreună cu Marcu Mihail și Malic Alexandru în biroul de serviciu cu nr. 11 al Secției poliție criminală a CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare, nr. 181, or. Strășeni, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicilor săi privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, fără consimțământul lui Antoci Mihail, l-au supus percheziției corporale prin dezbrăcarea victimei însoțite de insulte în adresa acesteia, înjosindu-i demnitatea umană, pentru a se convinge că nu are asupra sa tehnică de înregistrare audio-video, violând prin acest fel libertatea și siguranța persoanei, drept garantat de prevederile art. 25 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 al Convenției Europene din 04.11.1950

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și aducând grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Tot ei, Popa Igor, Marcu Mihail și Malic Alexandru, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în scopul curmării oricărei tentative de deconspirare a acțiunilor criminale ale sale și complicelor săi privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, în lipsa vreunui act procesual sau a unui temei legal au sechestrat de la Antoci Mihail telefonul mobil de model „Nokia”, IMEI 356835/02/308767/8 înzestrat cu cartela operatorului SA „Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145” și în care era camuflată tehnica specială de înregistrare, violând prin acest fel inviolabilitatea proprietății, drept garantat de prevederile art. 127 al Constituției RM și de Primul protocol al Convenției Europene din 04.11.1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și aducând grave prejudicii de imagine organelor afacerilor interne.

Astfel, inculpații Popa Igor Nicolai și Malic Alexandru Gheorghe au săvârșit prin concurs real infracțiunile prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) CP, care se caracterizează prin fapta persoanei publice care pretinde bani ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini acțiuni contrar obligațiilor ei de serviciu, săvârșită de două sau mai multe persoane. Tot ei, inculpații Popa Igor Nicolai, Malic Alexandru Gheorghe și Marcu Mihail Efim au depășit atribuțiile de serviciu prin săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice însoțite de acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate, adică au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 328 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia privind achitarea inculpaților.

Instanța de apel a menționat că la baza sentinței au fost puse în exclusivitate declarațiile inculpaților, apreciate de instanța de fond drept veridice, prin care inculpații au susținut că partea vătămată Antoci M. era ghidată de sentimentul de răzbunare pentru faptul depistării la el de către inculpați a armelor de foc.

Eronată, în opinia instanței de apel, a fost și concluzia instanței de fond precum că acțiunile inculpaților de percheziționare a părții vătămate Antoci M. au avut un caracter legal, deoarece acesta a fost supus dezbrăcării pînă la piele, fiindu-i înjosită demnitatea.

Instanța de apel a indicat asupra faptului că deși inculpații nu au recunoscut vinovăția sa în săvârșirea infracțiunilor imputate, vina lor a fost dovedită cu certitudine prin probele prezentate de către partea acuzării și care au fost studiate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității, precum și al coroborării lor.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat în calitate de probe : declarațiile părții vătămate Antoci M., a martorilor Muntean N., Sîrbu I.,

Selivestru C., precum și un șir de înscrisuri, care conțin informații care probează vinovăția inculpaților și anume:

- procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei din 27.01.2012, conform căruia Antoci M. l-a recunoscut pe Marcu M., ca fiind anume colaboratorul de poliție care în dimineața de 13.01.2012, l-a supus percheziției corporale prin dezbrăcare, l-a insultat și i-a sechestrat telefonul mobil de model „Nokia”, înzestrat cu tehnică specială de înregistrare;
- procesul-verbal de examinare a documentelor (registrului de evidență a persoanelor aduse în CPR Strășeni) din 18.01.2012, prin care s-a constatat faptul, că la 13.01.2012, ora 09:48, Antoci M. a fost trecut în sediul CPR Strășeni către colaboratorul de poliție Popa I., fapt confirmat prin semnătura acestuia aplicată în cadrul registrului respectiv (vol. I f.d. 135-139);
- procesul-verbal al percheziției din 13 ianuarie 2012 a biroului nr. 6 a CRP Strășeni, prin ce se probează faptul că colaboratorul de poliție Popa I. a predat benevol telefonul mobil de model „Nokia 2610”, IMEI 56835/02/30876718, înzestrat cu cartela operatorului SA „Orange”, căreia îi corespunde numărul de abonat „068087145”, în care a fost camuflată tehnica specială de înregistrare, și anume, dictafon de model „Edic Tiny”, conform procesului-verbal de înregistrare cu tehnică specială din 13.01.2012. Procesul-verbal respectiv a reflectat acțiunea procesuală de percheziție a biroului jur. 6 a CRP Strășeni, probă a cărei legalitate a fost confirmată prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție din 14.01.2012, astfel, prin acest mijloc de probă se confirmă faptul, că la 13.01.2012, pe perioada intervalului de timp cuprins între orele 09:48 și 14:00 (când telefonul a fost ridicat de către colaboratorii CCCEC în cadrul percheziției), s-a aflat în posesia colaboratorilor de poliție Popa Igor, Malic Alexandru, Maximenco Nicolai și Marcu Mihail și a înregistrat în principal discuțiile purtate de aceștia și Antoci Mihail (vol. I f. d. 71-72);
- procesul-verbal din 13 ianuarie 2012, privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor petrecute în cadrul întâlnirii dintre: Antoci M. cu Popa I., Malic Al., Maximenco N. și Marcu M., care au avut loc la 13 ianuarie 2012, în intervalul de timp cuprins între orele 09:50:51 - 10:51:35 și 13:38:00 - 13:48:20, petrecute în incinta sediului CPR Strășeni, situat pe str. Ștefan cel Mare, 181, or. Strășeni (vol. I f.d. 55-62);
- procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice din 13.01.2012, în care au fost documentate (stenografiate) convorbirile petrecute între Antoci M. și persoana pe nume „Vanea” - (care în cursul urmăririi penale s-a constatat a fi Sîrbu Ion), petrecute la 12.01.2012 în intervalul de timp cuprins între orele 17:07:52 și 17:09:08 (vol. I f.d. 87-90);
- procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice din 13.01.2012, în care au fost documentate (stenografiate) convorbirile petrecute între Antoci M. și Popa I., petrecute la 12.01.2012 în

intervalul de timp cuprins între orele 17:16:12 și 17:17:12 (vol. I f.d. 91-93);

- procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea convorbirilor elefonice în 13.01.2012, în care au fost documentate (stenografiate) convorbirile petrecute între Malic Alexandru și Popa Igor, petrecute în 13.01.2012 în intervalul de timp cuprins între orele 11:03:13 și 11:03:50. CD-20/12 (vol. I f.d. 91-93);
- procesul-verbal de examinare a documentelor (registrului nr. 2 de evidență a informațiilor cu privire la infracțiuni și incidente) din 18.01.2012, prin care s-a constatat faptul, că la 13.01.2012, ora 10:58, a fost înregistrat raportul lui Mihail Constantin cu nr. 20123300181 cu privire la acțiunile de corupere activă săvârșită de Antoci M. în privința colaboratorilor de poliție Popa I. și Malic Al. (vol.I f.d. 131-134);
- procesul-verbal de examinare a documentelor (materialul nr. 20123300181) din 18.01.2012, prin care se confirmă că, colaboratorii de poliție Popa I. și Malic Al. i-au făcut percheziție, în legătură cu faptul că, Antoci M. le-ar fi propus bani în ziua de 13.01.2012 (vol. I f.d. 140-143);
- fila de hîrtie de culoare albă ce conține înscrierile privind numerele de telefon a lui Popa I. și copia autentificată a filei pe care sunt înscrise documentele necesare pentru înregistrarea armelor, prezentate de către Antoci M. și anexate în cadrul procesului-verbal de audiere a martorului din 11 ianuarie 2012, care reprezintă probe scrise privind veridicitatea declarațiilor lui Antoci Mihail (vol.I f.d. 28-29);

Instanța de apel a considerat nefondate argumentele instanței de fond, precum că, urmărirea penală pe cauza nr. 2012036061 de învinuire a inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. c) CP, a fost efectuată de către organul de urmărire penală al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cu încălcarea normelor ce competență, deoarece potrivit prevederilor art. 42 alin. (2), 42 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală această cauză a fost conexată la cauza penală nr. 2012036020 pornită în baza art. 324 alin. (2) lit. b) CP, ce intră în competența CCCEC, existând legătură directă între infracțiunile date.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Popa I., Malic Al., Marcu M., și a modalității de executare a pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 4, 7, 61, 75-77 Cod penal, și anume, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de pericolul social al infracțiunii, de circumstanțele reale și personale, de persoana inculpaților și circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului, menționînd că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, fiind stabilită circumstanța agravantă - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave. Astfel, a conchis că corectarea și reeducarea inculpaților poate avea loc prin stabilirea în privința acestora a unei pedepse privative de libertate.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de avocații Zadoinov Roman, în numele inculpaților Popa Igor, Malic Alexandru și Gașițoi Violeta, în numele inculpatului Marcu Mihail, solicitînd casarea acesteia cu

pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie achitați de săvârșirea infracțiunilor imputate pe motiv că faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii.

În recurs avocații indică asupra faptului că inculpații au fost condamnați de către instanța de apel fără ca aceasta să examineze în mod direct probele pe care se întemeiază acuzarea sau apărarea, punând la baza deciziei sale declarațiile părții vătămate și a martorilor fără a-i audia în mod direct în ședința de judecată, precum și fără a examina în ședința de judecată și alte probe.

Avocații au mai menționat, că instanța de apel nu a verificat și nu s-a expus în decizia sa asupra inadmisibilității probelor prezentate de către acuzare, deoarece consideră că acțiunile de urmărire penală în baza cărora au fost acumulate probele au fost îndeplinite de către organul de urmărire penală : a) cu încălcarea competenței (cu referire la art. 328 Cod penal), b) cu încălcarea dreptului inculpaților la respectarea vieții private și corespondenței (prin efectuarea înregistrărilor audio și video în secret, precum și ascultarea secretă a convorbirilor acestora), c) prin înaintarea învinuirii și interogarea după expirarea termenului de urmărire penală, d) prin încălcarea dreptului inculpaților de a nu contribui la propria învinuire precum și a dreptului lor la tăcere, generate de provocarea din partea organului de urmărire penală la comiterea unei infracțiuni.

Astfel, avocații invocă nulitatea și inadmisibilitatea probelor acuzării, obținute prin violarea drepturilor fundamentale prevăzute de art.6 (dreptul de a nu contribui la propria învinuire, dreptul la tăcere, dreptul de a nu fi provocat la comiterea infracțiunii, dreptul la un proces echitabil) și 8 CEDO (dreptul la respectarea vieții private și corespondenței).

Potrivit motivelor invocate de către recurenți instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată cu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar faptele inculpaților nu întrunesc elementele infracțiunii, astfel făcând referire la prevederile art. 427 al. (1) p. 6) și 7) Cod de procedură penală.

12. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 al.(1) p. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 436 al. (1) cod de procedură penală procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărârii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Al. (2) aceluiași articol prevede că, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului ordinar.

Conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi

prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Art. 414 al. (2) Cod de procedură penală, reieșind din faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea ca instanța să dea o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Astfel instanța de apel, soluționând apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe și să pronunțe o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, adoptînd una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeiniciei învinuirii, dispunînd, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărîrii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțînd o nouă hotărîre.

Astfel, instanța de apel rejudecă fondul cauzei ca instanță de apel, și nu ca primă instanță, prin modificarea gradului de jurisdicție.

Efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărîre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

În consecință, la aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 415 alin.(1) pct.2) și art. 419 Cod de procedură penală, termenul “rejudecare” nu desemnează o nouă desfășurare, de la început, a întregii activități procesuale ce este îndeplinită de prima instanță, ci doar efectuarea unor acte procesuale care nu au fost legal îndeplinite sau care sunt necesare, dar nu au fost efectuate de prima instanță.

Al. (5) art. 414 Cod de procedură penală stabilește că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar al. (6) al aceluiași articol stabilește că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul verbal.

Reieșind din dispozițiile art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel.

Instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, același dosar, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a inculpatului și a martorilor acuzării solicitați de către părți (hotărîrile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva României din 8 martie 2007, §62-63).

Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial

condamnarea învinuitului (hotărîrea CEDO Spînu împotriva României din 29 aprilie 2008, §60).

Practica judiciară menționează că în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, reglementat de art.24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane.

Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

În conformitate cu prevederile art.26 alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, acesta fiind investit cu funcția acuzării. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și este obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanța, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 Cod de procedură penală, deoarece o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Verificând argumentele invocate în recursurile depuse în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept ce nu pot fi corectate în instanța de recurs, pronunțînd soluția sa fără respectarea prevederilor legale, a jurisprudenței CEDO, precum și a practicii judiciare stabilite.

Decizia Curții Supreme de Justiție din 24 decembrie 2013, prin care s-a dispus rejudecarea cauzei, menționează că instanța de apel urmează să înfăptuiască o verificare minuțioasă a probelor, în conformitate cu prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, precum și doctrinei juridice naționale, subliniind că verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

De asemenea în decizia instanței de recurs s-a mai indicat că, verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal, fiind supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. La rîndul său probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, precum și a coroborării lor.

Decizia nominalizată a mai specificat că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează în soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Instanța de recurs în decizia sa a explicat că „termenul "convingere intimă" exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe. La aprecierea probelor nu pot fi date anumite indicații referitor la valoarea probantă a unei sau altei probe. Aceasta determină una din regulile esențiale ale aprecierii probelor - nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludenta și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o

corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor”.

Reieșind din prevederile legale, practica judiciară stabilită, jurisprudența CEDO expuse supra, precum și în susținerea concluziilor și explicațiilor instanței de recurs, expuse anterior, Colegiul cu referire la decizia supusă recursului, constată că Curtea de Apel, contrar prevederilor legale și indicațiilor instanței de recurs n-a verificat în ședința de judecată probele, pe care le-a pus la baza sentinței de condamnare, nu a dat apreciere probelor sub aspectele indicate de către instanța de recurs.

Mai mult decât atât, instanța de apel, pronunțând decizia recurată, a decis în mod arbitrar care dintre probele acuzării vor fi verificate, încălcând principiul contradictorialității procesului penal, deoarece în cadrul ședinței de judecată procurorul n-a înaintat careva cereri în acest sens.

Astfel, în decizia adoptată sunt redată detaliat conținutul declarațiilor părții vătămate Antoci Muhail, martorilor Muntean Natalia, Sîrbu Ion și Silivestru Cristina, deși nici una dintre persoanele indicate n-au fost interogate, iar declarațiile acestora n-au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel (f.d. 147-153 v.3).

Mai mult decât atât, procurorul în ședința instanței de apel n-a solicitat în susținerea acuzării interogarea persoanelor indicate sau verificarea în ședința de judecată a declarațiilor acestora, depuse în cadrul urmăririi penale sau în ședința instanței de fond.

Cu toate acestea declarațiile părții vătămate Antoci Mihail, martorilor Muntean Natalia, Sîrbu Ion și Silivestru Cristina au fost puse la baza deciziei Curții de Apel prin care inculpații au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal și 324 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Colegiul mai menționează că în ședința instanței de apel inculpații Popa I., Malic A. și Marcu M. au declarat că susțin depozițiile făcute în cadrul urmăririi penale și a instanței de fond, răspunzând doar la întrebările puse.

Cu toate acestea declarațiile lor din cadrul urmăririi penale și instanței de fond n-au fost verificate în cadrul ședinței instanței de apel, deși decizia supusă recursului conține o expunere detaliată și a declarațiilor inculpaților.

Încălcările comise la acest capitol de către instanța de apel au fost invocate în recursurile depuse de către apărători în interesele inculpaților, fiind considerate drept o violare gravă a art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Colegiul de asemenea a constatat că, contrar indicațiilor instanței de recurs, în decizia adoptată de către instanța de apel au fost detaliat expuse probele scrise, cercetate în cadrul ședințelor de judecată a instanței de fond și de apel: procesul-verbal de examinare a registrului de evidență a persoanelor aduse în CPR Strășeni din 18.01.2012 (f.d. 135-139, v. I); procesul-verbal de prezentare spre recunoaștere a persoanei din 27.01.2012 (f.d. 36-37, v. I); procesul-verbal din 13.01.2012 de percheziție a biroului nr. 6 a CPR Strășeni (f.d.

71-72, v. 1); scrisoarea CPR Strășeni nr. 642 din 20.01.2012 (f.d. 106-109, v.1); procesele-verbale din 13.01.2012, privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor (f.d. 55-62, f.d. 91-93, v. I); procesul-verbal de examinare a documentelor (registriului Nr. 2 de evidență a informațiilor cu privire la infracțiuni și incidente) din 18.01.2012 (f.d. 131-134, v. I); corpurile delictelor recunoscute prin ordonanțele de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare a acestora la materialele cauzei penale; documentele ridicate prin procesul-verbal de ridicare din 23.01.2012 de la Roșu A. (f.d. 235-243, v. 1), însă acestea nu au fost apreciate fiecare în parte și în coroborare cu alte probe, nu s-a expus asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor, deși apărarea a invocat acest fapt pe parcursul examinării cauzei, inclusiv și în instanța de recurs, care prin decizia din 24 decembrie 2013 a obligat instanța de apel să verifice și să *dea răspuns în decizia sa la toate argumentele invocate atât în apel cât și în recursurile invocate.*

Colegiul constată și faptul că, contrar indicațiilor instanței de recurs, instanța de apel n-a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, nu a indicat pentru care motive s-au admis unele probe și s-au respins altele, nu a argumentat detaliat, cu trimitere la prevederile legale respective, de ce s-au respins probele ce au fost aduse în confirmarea nevinovăției inculpaților. Tuturor probelor administrate nu le-a fost dată o apreciere cuvenită, iar concluziile făcute de instanța de apel sunt formale, premature și au reiterat concluziile aduse în rechizitoriu și în apelul procurorului.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că argumentele recurențelor cu privire la faptul că instanța de apel nu au dat apreciere probelor administrate pe caz, și-a găsit confirmare, de aceea rezultatele activității organului de urmărire penală și baza probatorie propusă de partea acuzării și partea apărării în cadrul acestei cauze penale, urmează a fi verificată de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, în ședințele de judecată publice, cu respectarea drepturilor procesuale ale persoanelor implicate pe caz, respectându-se principiul contradictorialității procesului penal și legalității armelor în proces, stipulat la art. 24 Cod de procedură penală, ceea ce nu a fost efectuat.

Erorile procesuale admise de către Curtea de apel Chișinău, în opinia Colegiului, cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit constată, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie confirmă necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate la modul cuvenit de către instanța de apel fiecare probă în parte și toate probele în cumul în scopul adoptării unei soluții corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilesc procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel de procuror, asupra

celor indicate în prezenta decizie, precum și să dea răspuns la toate argumentele invocate atât în apel cât și în recursurile invocate.

Instanța de apel urmează să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile practicii judiciare stabilite, de practica relevantă a CEDO, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Zadoinov Roman, în numele inculpaților Popa Igor, Malic Alexandru și avocatul Gașițoi Violeta, în interesele lui Marcu Mihail, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2014, în cauza penală în privința lui **Popa Igor Nicolai, Malic Alexandru Gheorghe și Marcu Mihail Efim** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Publicarea integrală a deciziei la **03 decembrie 2014.**

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Nadejda Toma

Petru Moraru

Maria Ghervas

Iuliana Oprea